

Kòritò

ǝ *Kànìsà tò Pòlò andí ɔyò rí kìsě nǝ bhàrɔwà

Yàrí bhàrɔwà ǝ ì nòtù ádrɔ̀drǝ dhu tǝ dhu

Yàrí bhàrɔwà nandí ní Pòlò, Yèsù Krístò bhà uvitatále. Kándí ka imbò kumì atò mà azà kumì atò màná nzinzi ǝ Yèsù ka kúgù dhu-dzidǝ. Timòtewù tǝ ka kátina kà t'ǝdhìná í'í kòmbíta tǝ árà Kòritò tǝ kigò ǝ p̀bàkrístò àndà ró (1.1).

Pòlò andí ndí bhàrɔwà Màkèdòniyà tǝ p̀birì ǝ ndí ndí'í rǝrò.

Kándí ka Kòritò tǝ kigò ǝ *Kànìsà tò. Ndi Kòritò ní'í Àkayà tǝ p̀birì ǝ ádrɔ̀ngbà kigò. Kòmbí ka kárf ndí p̀birì ànzi P̀bàgíríkí tǝ p̀birì tǝ. Pòlò rí ndí bhàrɔwà àndí òná kàsùmì ǝ, títò tǝ màlímó nǝ'í vurò dhu ùdhě ì í p̀bàkrístò tò yà Pòlò ùdhě abádhí tò dhu rǝrò ró (11.3-4). Ní, ábhǝ p̀bàkrístò nǝ'í iwà kǝkò títò tǝ màlímó rùdhěna dhu nátdù affiya ró, 'àdè yà Pòlò rùdhěna f̀yò dhu násà àsa tǝ. Ní Pòlò adè abádhí-nyìkpò nítduyù ì títò tǝ màlímó ró rò.

Bhàrɔwà-nyìtì ka kóhù tǝ dhu

- Pòlò rǝte f̀yò iríta dǝ Kòritò tǝ kigò ǝ Kànìsà màná dhu. Kà rí Yèsù Krístò bhà uvitatále rí'í nà kasù tǝ ádrɔ̀ngbànga ìse. Kà rí yà atdíđ ndí ndóré òná bhàrɔwà nà ndí ndávi Títò ràrà okúna dǝ rò dhu-tǝ àwě. Ndirò, kà rí atdíđ ìdhěna ìka ndí yà p̀bàkrístò ègèrè f̀yò irèta mbèyi tina òná rò dhu òvò (1-7).

- Pòlò rí dhu ǝvò yà Yèrusàlemà tǝ kigò ǝ Kànìsà tò ka kí dhu àtsà tǝ dhu dǝ dhu (8-9).

- Pòlò rí ndùgye p̀bìndà uvitatále tǝ kasù tǝ ádrɔ̀ngbànga dǝ dhu. Kà rátina Yèsù Krístò bhà obhóná uvitatále ràkà ndòzà ndí ndí'í àkě ale tǝ. Kàkà ndà'ù kozè ndí ivíví ale tǝ, Kàgàwà ràdè obi àbhù f̀ndà dhu-okú dǝ rò. Kàkà nzà ndònzì atdí dhu mà f̀ndà ndí'í'í'í (10-13).

Pòlò rí Kòritò tǝ kigò ǝ Kànìsà nòví dhu

(Gàl 1.1-5; Kòl 1.1-8)

1 ¹ Yàrí bhàrɔwà nandí f̀kù ní ima Pòlò, yà Kàgàwà ànzi rí'í Yèsù Krístò bhà uvitatále tǝ, ndí ndòzè ka dhu bhèyi ale. Mǝ mf'í atdíkpá àlě t'ádòná Timòtewù màná. Ní ma màndí ka f̀kù Kòritò tǝ kigò ǝ rí'í Kàgàwà bhà kànìsà tǝrò, ndirò f̀kù p̀birì Àkayà ǝ rí'í Kàgàwà bhà kóró ngùkpà ale tò. ² Àlě t'Ábanà Kàgàwà mà, àlě tǝ Ádrɔ̀ngbàlě Yèsù Krístò màná nàkà 'àso nyí, 'àdè nyàbhù nyòkò màràngà ǝ.

Kàgàwà arí p̀bìndà ale-afí òpè f̀yò àp̀bè ǝ dhu

³ Ilèta àkà kabhù Kàgàwà, àlě tǝ Ádrɔ̀ngbàlě Yèsù Krístò t'Ábanà tò. Ka ní ndí àlě t'Ábanà yà izù tǝ ale-afí nà arí'í ndirò kóró dhu-tsí ǝ arí ale-afí òpè ale! ⁴ Kárf àlě-afí òpè àlě tǝ kóró àp̀bè-tídò ǝ, ndíni àlě kowu tǝ kóró àp̀bè-tídò ǝ rí'í ale-afí òpè ró, yà Kàgàwà òpè àlě-afí ní ale-afí t'òpèta-tídò ní. ⁵ Obhó tǝ, àdhàdhì àlě kí Krístò abà ábhǝ àp̀bè-tídò abà dhu bhèyi tǝ, Krístò rí àlě-afí òpè átò abhò. ⁶ Dhu apé í'í mǝ mf'í àp̀bè abà mǝ mǝnzina kasù ǝ dhu tǝ, ní mǝ mf'í kabà ndíni ndí dhu-otù ǝ Kàgàwà opé tǝ afíkù, ndàdè nyìgù. Kàpé afíkà nyá nòpè, ní ndí dhu rí afíkù òpè átò, nyàdè obi abà rǝnzì dzànakù, nyòndù mà màbà àp̀bè-tídò-dzi. ⁷ Ndirò, mǝ mf'í a'uta nà atdíđ nyùkùtsì. Obhó tǝ, mǝ màni wà dhu àdhàdhì nyí nyùngbò nyí atdíkpá mǝ màná f̀aká àp̀bè ǝ dhu bhèyi, nyí rùngbò wà nyí átò mǝ màná Krístò opé afíkà dhu-nyùtsì.

⁸ Àbananzò, mà mòzè nzà nyàdzo Àziyà tǝ p̀birì ǝ mǝ mabà àp̀bè rǝrò. Ndi àp̀bè-òbì asè d̀kanà atdíđ. Mǝ ma'u nzà dhu òko mǝ ràròko nyìkpòka nà. ⁹ Obhó tǝ, mǝ mambénà ìnga

irè dš, ka ròtdi wà anya dšká ndíni kà kòkye tí mǎ'í. Ndi dhu anzì ndi dhu bhèyi, inzì mǎ mili tí nyìkpòka òbika rš tí, pbètù ndíni mǎ mili tí nyìkpòka yà èvèvè ale ùngbè arí òve-bvè rò Kàgàwà-rš tí. ¹⁰ Àbadhi, yà mǎ nàkolò müvò wòrì òve-tidò š rò ale, rí mǎkòlò èkòlò tdtídò kà-š rò. Obhó tí, mǎ mà'ù wà dhu atdídò, kà rùkoloyà mǎ èkòlò. ¹¹ Nyí mà átò, nyí nyí dzànàka ònzi dšká nyí nyí nyítsò rò. Ní, ábhò ale tó tsòta-bvè rò, Kàgàwà rí ídzinga ábhù mǎbà. Ndi dhu bhèyi ní ndi, ábhò ale rǎdù òtsò nádu Kàgàwà ònzi ròkà dhu-okú dò rò.

Polò rí ndúgye fíyò kasù dš ndi nà rí 'àgò ale-ònzí dhu

¹² Idhèka ìka ndi okúna dò rò dhu ní yàrì: mǎ mènì dhu afíka ò mǎ ròkò yà adzi ò, ndirò ròsè dòtsí, mǎ ròkò nzínzikù ò obhóngà tó afíka nà, ndirò ìlǎ mǎ mǐlǎ Kàgàwà-nyìkpò ò ròrò. Mǎ'í néndà ní nzí yà adzi ò ale tó dhu-ònga t'òvòta tó irèta, pbètù mǎ'í néndà ní Kàgàwà bhà ídzinga. ¹³ Obhó tí, fákà bhàrùwà ò mǎ màndí nzà vuò dhu fùkù, pbètù mǎ màndí dhu ní yà nyí nyádù òzànà rǎdù dèkù àlù dhu kèlè. Ndirò, ma mà'ù wà dhu ndi dhu rǎrì dèkù àlè àlè àkàkà dhu bhèyi, ¹⁴ ìmbà dhu rí'í kà rí dèkù àlè gòna kèlè tí kòmbí dhu màtí. Yàrì ní ndi wò ma mòtè dónà dhu: àlè tó Àdràngbàle Yèsù ríngò ónà idho ò, idhèkù nífkaya ndi okúka dò rò àdhàdhì idhèka nífkaya ndi okúka dò rò dhu bhèyi.

¹⁵ Ndi a'uta-bvè rò, ma mazè marà bvèkù wemberè tí, ndíni nyí nyabá tí ídzinga nyàla ngbòdu òyò-gèna. ¹⁶ Obhó tí, ma múdhe dhu, madà fùrǎbvànǎ Mǎkèdòniyà tó pbìrì ò ma marà rò, ndi dhu-dzidò, madù madu Mǎkèdòniyà rò, mirà àhù fùrǎbvè tdtídò. Ndi dhu bhèyi ní ndi, nyí nyónziyana dzànàdu fùkù dhu-tsí ní, Yùdeyà tó pbìrì ò ma marà ní pbàkà abhi ò. ¹⁷ Ní, wò dhu bhèyi ma múdhè dhu ma rǎrì dhu ònzi rò, ma mǎngò tí nzà ìmbà tina nà dhu ònzi rí ale tí? Ndirò ngàtsi ní, ma mí ma mǎnzina atdí dhu ùdhè rò, ma matí kònzì yà adzi ò ale arí dhu ònzi dhu bhèyi, matí atdí nyinǎ tí: «Obhó» ndirò «Ínzì» atdí dhu dò tí? ¹⁸ Kàgàwà ní yà ma múnona dhu tó ngàmì: yà fùkù mǎ múnò dhu ní'í nzí atdí nyinǎ tí mǎ mátina: «Obhó» ndirò «Ínzì». ¹⁹ Obhó tí, Kàgàwà t'Ídhùnà, Yèsù Krístò, yà ima Polò, Silìvanù, Timòtewè mànà mǎ mòvò findá dhu fùkù, ní'í nzí pbìndà irèta èvè arí ale, ndàti atdí nyinǎ tí: «Obhó» ndirò «Ínzì». Pbètù, kà-nyùtsi rí'í dhu ní «Obhó» dhu kèlè. ²⁰ Obhó tí, ka ní ndi yà nyùnatsi Kàgàwà atí «Obhó», yà ndi ndakò findá làkà kórò dhu tò. Ndi dhu bhèyi tí átò, Yèsù Krístò-otù ò nga ní ndi àlè kátina «Àmìnà», àlè rilè Kàgàwà ní. ²¹ Kàgàwà nyú nditírò ní ndi mǎbhù rí mǎ ròtsi òbì atdíkpá nyí mànà Krístò mànà àlè kúngbò àlè dhu-nyùtsi, ndirò ka ní ndi nditírò àlè nùtri pbìndà kasù tò. ²² Kíli pbìndà ale tí rí àlè itè ize àlè rò, ndàdù pbìndà fílǎ-Alafí ìlì àlè-afí ò, rí'í àlè tò ndi ndulì kórò dhu tó *tsènzerè tí.

²³ Kàgàwà ní yà ma múnona dhu tó ngàmì. Ma mà'ù wà mòvè, títò tí ma múnona dhu apé í'í rò. Ma múdhè dhu ìnzí madu ma tdtídò Kòritò tó kigò ò, akye ma mabhèna izù afíku ò òtèdu ò ní. ²⁴ Mǎ mòzè nzà akekpá màtí mètù nyí ètù tí fùkù a'uta nàndà dhu ní. Mǎ mènì wà dhu nyí ríko wà pòtsò fùkù a'uta ò. Pbètù, àlè kí kasù ònzi atdíkpá nyí mànà, ndíni idhèkù adù tí ndíka.

2 ¹ Nírò, ma múdhè dhu ìnzí madu ma tdtídò bvèkù, akye ma mabhèna izù rùka nyí tdtídò ní. ² Obhó tí, ma mapé nyàbhù izù rùka nyí, ní ádhi ndi idhèdu àbhù rǎdù rùka ndi tdtídò? Tí nzí yà ma mǎbhù izù rùka ale kèlè? ³ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi ma màndí dhu fùkù wò ma mǎnzì ka dhu bhèyi: bvèkù ma marà àhù rò, ma mòzè nzà yà idhèdu àbhù àmbènà rùka ndi ale rí izù àbhù rùka ma dhu. Obhó tí, ma mènì wà dhu, idhèdu ìka ndi rò, nyí kórò idhèkù rǎrǎdù ndíka átò. ⁴ Ma màndí dhu fùkù atdídò ma mí'í izù nà ndirò atdídò afidu rí inga irè ròrò. Ma màndí ka ábhò nyídu-dha nyú nà, ìnzí ní izù nabhè tí fùkù, pbètù ndíni nyí nyùnì tí ma mòzè nyí atdídò tí dhu.

^a1.19 Silìvanù ní yà Silà tí ka kátina Uvitatále-kàsù tó bhùkù ò ale (Kas 15.22-40; 16.19-29).

Dhu àkà kàbà dhu Pòlò nǐ dhu nàfà ale tò dhu

(Luk 17.3; 2Kò 7.5-16)

⁵ Atdí ale apé ǐǐ indrũ nábhũ izũ rùka dhu tí, nǐ kábhũ nzá ka rùka ima kèlě, pbètũ ròsè dùduná, kábhũ izũ rùka nyí mbèmbè kóró. Pbéta, dhu àkà nzá kizí ndi dhu izi tí. ⁶ Ndi dhu bhèyi dhu nónzi ale tò, nzinzikũ ð ábhð ale ábhũ màlipò dhu náká wà. ⁷ Nírò kòmbi, dhu ðfò nga nyèbà dhu kà tò, nyàdũ kà-afí ábhũ ròtsi obi, akye ádràngbà izũ ukana ka affina ràdũ ndòbè nǐ. ⁸ Ní ndi dhu-okú dò rò, ma mìtè nyí itdè tí nyítè fùkú àzè tó obhónanga ndi ale tò. ⁹ Obhó tí, ma mándí ngátsi bhàrwà fùkú okúna dò rò dhu nǐ, ma mózè mudhe nyí, ndíni ma muni tí dhu, nyí ràtí'í inè nyí'í tsèdú dhu kóró dhu ð. ¹⁰ Nyí nyèbà dhu fíndà ale tò, ma mádũ dhu ùbà átò. Obhó tí, ma múbà wà dhu ndi ale tò, yà nǐ ndi ale tò ma múbana dhu ǐǐ nǐ. Ndi dhu ma mónzi okúkũ dò rò Krístò-ònzí. ¹¹ Ndi dhu bhèyi nǐ ndi, pfmvo Sitaní rǐ nzi àdũ àlě lèma ònzi ndi ndí òná otu nába. Obhó tí, àlě kàdzo nzá kàbhà nzère irèta rò rò.

Pòlò rǐ Titò rǐrà nà Kòritò rò màkũrũ ðdò izũ nyú nà Trowà rò dhu

¹² Ma mívà ma marà Trowà tó kigò ð Yèsù Krístò bhà Ídzi Màkũrũ ma muno tí. Ní anyí ma marà àhũ rò, ma mòtù dhu nǐ Ádràngbàle Yèsù ròbhòlò wà otu idù ka ma muno tí. ¹³ Inè màtí kà rǐ'í ndi dhu bhèyi ròrò, afídu írè nga atdíð inzà ma mòtù adòdu Titò anyí dhu-okú dò rò. Ní ma mádũ ndi kigò ð ale òvi, madũ àrà Màkèðniyà tó pbi'ri ð.

¹⁴ Kàgàwà àkà kabhũ òtsò fíndà! Krístò-otù ð, kárũbhi mà màna ndi Krístò ònzi dhu lèma nǐ gárasisi tó obé ð. Kárfi kasũ ònzi nyekatsi, ndàbhũ Krístò kuni kóró ngari òná àdhàdhí kóró ngari òná dzina òtò ndi ndrũù róngũ akye bhèyi. ¹⁵ Obhó tí, mà m'í'í àdhàdhí Kàgàwà tò Krístò ábhũ ndrũù dzina róngũ akye bhèyi. Ndi akye-dzi ràrà òtsi yà Kàgàwà òzè ndigũ ale-òndí ð, ndrò ùwí rúwí itse Kàgàwà rò rò ale-òndí ð átò. ¹⁶ Úwí rúwí ale tò, ka nǐ òve-dzi, yà òve ibhò ràdũ indrũ tò. Ndrò yà Kàgàwà òzè ndigũ ale tò, ka nǐ ípirònga-dzi, yà ípirònga ibhò ràdũ indrũ tò. Ní, ádhi pbá ale ndi obi nà rǐ'í ndònzí wò dhu bhèyi kasũ-tidò rākà? ¹⁷ Nírò, mà m'í'í mbá àdhàdhí ábhð ngũkpá ale, yà Kàgàwà bhà Òte àno arí ndíni ǐ onzi tí otuna ð bhèyi. Pbéta Kàgàwà ívi ndi mà dhu-okú dò rò, mà marí obhó dhu àno Kàgàwà-ònzí Krístò-nyetsi.

Pòlò mà nǐ Ungbòta-òwátá tó kasutále dhu

(1Kò 9.1-3; 2Kò 5.18-21)

3 ¹ Wò dhu bhèyi ma mándí dhu àti tí iwà mà'í ròpè màmbè mìtè dõ mà-tírò? Atdíðhená màlímò arí 'itè rí bhàrwà-atdyú òho 'itè fùkú, ndrò ngátsi nǐ, 'ònzí ndi bhàrwà fùkú. Ní, mà'í tí ǐ bhàrwà-atdyú òho átò? ² Nyí nyú kèlě nǐ ndi fáká bhàrwà, yà Krístò ándí afíka ð. Ndi bhàrwà rǐ'í inè kóró ale rèni 'adũ òzàna. ³ Dhu àla ndi kpanya Krístò rándí ndi ndi bhàrwà, ndrò kà ríbhò ka fóká mòwù nà. Ndi bhàrwà kándí nzá winò nǐ, pbètũ kándí ka yà Ípiròrò arí'í Kàgàwà bhà Ílílà-Alafí nǐ. Ndi bhàrwà kándí nzá odu-afá-nzo dõ, pbètũ kándí ka afíkũ ð.

⁴ Wòrǐ nǐ ndi Krístò-otù ð mà m'í'í nà Kàgàwà-ònzí a'uta. ⁵ Mà muni wà dhu mbèyi nyú, mà'í rākà nzá mà-tírò mónzi wò kasũ obika nyú nǐ. Kàgàwà nǐ ndi obi ibho arí fáká mónzi ka nǐ. ⁶ Ka nǐ ndi obi níbhò fáká m'í'í pbíndà kasutále tí, ndíni mà muno tí ndi ndónzi ungbòta-òwátá tó màkũrũ indrũ tò. Ndi ungbòta-òwátá rǐ'í mbá àdhàdhí yà angyi Músà andí Úyátá bhèyi, pbètũ kídè òná nǐ Kàgàwà bhà Ílílà-Alafí rónzina kasũ. Yà angyi Músà andí Úyátá arí indrũ ùnda òve ð, pbètũ Kàgàwà bhà Ílílà-Alafí arí obhóná ípirònga ibho indrũ tò.

⁷ Músà andí wò ndi indrũ ábhũ rǐ ròvè Úyátá odu-afá-nzo dõ. Ndrò, ndi dhu ònzi kà rǐ rò, Kàgàwà adũ pbíndà ádràngbànga tó awáwũ ábhũ ràmbe ùmbilí dõ. Ndi kàbhà ádràngbànga tó awáwũ ábhũ Músà-nyí ràmbe ùmbilí dõ átò. Ní atdíð kà rùmbilí nídhumí, Pbaìsráyélí nóowúná nzi 'òmvù rò 'àndá Músà-nyí-kpa tũmbà tí. Pbéta, ndi ùmbilítà nǐ'í

nzi ní àdži kàsùmì mà tí ràdè àdì. Ní dhu rì'ì wò dhu bhèyi indrù ènda rí ove ò Úyatá nfiè wà Kàgàwà bhà àdrèngbànga tó awáwè indrù tò dhu tí, ⁸ ní Kàgàwà bhà àdrèngbànga tó awáwè ràdè ndiè ìngbà dhu bvè tí ròsè àlè tò kàbhà Ìlilá-Alafí nyú rí kasu ònzi rò? ⁹ Ma máfina tófidò, yà indrù-dò rí anya àbhù Kàgàwà ròtdì ove tò Úyatá kàsù ònzi ka kí dhu ní'ì àdrèngbànga tó awáwè nà. Ní Kàgàwà àbhù rí ròzè indrù obhónàngatále tí onzina ungbòta-owútá tí nzi àdè Kàgàwà bhà àdrèngbànga tó awáwè itè àlè tò abho nyú ròsè? ¹⁰ Àlè kí'ì inè àlè ràti, yà Kàgàwà bhà àdrèngbànga tó awáwè nfiè ongónà indrù tò Músà bhà Úyatá rarí nzi kité kòmbí, yà atídò pbindà àdrèngbànga tó awáwè nòsè ungbòta-owútá nfiè ndi dhu-okú dò rò. ¹¹ Dhu apé i'ì yà idò kàsùmì kèlè tí adì tí Kàgàwà ibho ungbòta-ayí ní'ì àdrèngbànga tó awáwè nà dhu tí, ní yà dhòdhóhóngà nà rádi ungbòta-owútá tó àdrèngbànga tó awáwè ní'ì yà abho nyú ròsè. ¹² Ní wò dhu bhèyi àlè kí dhu òdo àlè ràbà rò, àlè kí'ì mbá odo nà indrù tò àlè kí dhu òvo kpangba rò. ¹³ Àlè kí nzi dhu ònzi àdhadhì Músà aràna dhu ònzi rò dhu bhèyi. Kàránà nyina àtsi rò bèrèse ní, ìnzì Pbàisràyéli nabhè tí ràla yà idò kàsùmì kèlè tí rádi àdrèngbànga tó awáwè ríku nyina-ndri rò tò tí dhu. ¹⁴ I Pbàisràyéli tò irèta ní'ì itù dhu t'ùnita tò. Obhó tí, rìrà àhè indo màtí, ndi dhu rí'ì ndi bhèyi tí abádhi tò. Abádhi apé Ungbòta-Ayí tò bhùkù òzè, ní abádhi-dò arí nzi ì òzè dhu àlè, àdhadhì Músà atsi nyina ní bèrèse ní ì àtsi fíyò irèta dhu bhèyi. Ndi bèrèse arí àhè ale tò irèta ò rò Yèsù Krístò nà ka kùngbò ale rò tí. ¹⁵ Obhó tí, rìrà àhè indo nga ò màtí, Músà andi bhùkù òzè abádhi rí rò, abádhi rí'ì àdhadhì bèrèse ní fíyò irèta nàtsi ale bhèyi. ¹⁶ Pbetù, ndi ale apé ndègèrè Àdrèngbàlè tò, ní ndi bèrèse arí àhè tí àhè. ¹⁷ Àdrèngbàlè tí kátina irò ní Ìlilá-Alafí. Ìlilá-Alafí rí'ì nyuyatsi ale rí'ì mbá Músà bhà Úyatá-tsiná. ¹⁸ Àlè'ì kórò, àlè kùtsi nzá àlè-nyì bèrèse ní. Ní àlè-nyì rëmbili, ndambe Àdrèngbàlè Yèsù bhà àdrèngbànga tó awáwè itè dò àdhadhì kiyò arí awáwè itè dhu bhèyi. Ndi Àdrèngbàlè ní Ìlilá-Alafí. Ní kà ràmbe àlè àwè dò, ndàbhè àlè rùli àlè ndi bhèyi, ndíni pbindà àdrèngbànga tó awáwè ambè tí ndiè dò dónàràdò àlè-nyutsi.

Kàgàwà bhà àdrèngbànga tó awáwè náarí ndiè kàbhà kasutále tó ivívinga ò dhu

(2Kò 2.14-17; 1Tè 2.1-6)

4 ¹ Pbindà àbhò idzinga-okú dò rò, Kàgàwà íbhò wò Ungbòta-owútá tó màkèrù òvo mà mí indrù tò dhu tó kasu fóká. Ní afika rí nzi ndingyé ndi kasu t'ònzita rò rò. ² Mā màsà wà òdhè ò ka kónzina ale-nyì ríwè ní dhu. Mā mí'ì mbá utrátá tó màtso nà, ndirò mà m̀gèrè nzá Kàgàwà bhà Òte-ngbò. Pbetù, mà mí obhó dhu òvo kpangba indrù tò. Ní ndi dhu bhèyi, mà mòzè kórò ale rùni dhu mà rarí obhóngatále Kàgàwà-ònzì. ³ Pbetù, dhu apé i'ì ngàkpà ale arátina, yà mà m̀nona Ídzi Màkèrù-dònga ròfù ndi ìnzì ràmbe dèya àlè dò dhu tí, ní kòfù ndi fíyò ale ní uwítá tó otu nungu Kàgàwà rò rò ale kèlè. ⁴ I ale ná'ù nzá Ídzi Màkèrù, Pfmvo, yà adzi ò m̀ngà, nùtsi fíyò irèta dhu-okú dò rò. Kiti abádhi-nyinga ìnzì ala tí dèyá nga àtdyí rí Ídzi Màkèrù rìbhona Krístò bhà àdrèngbànga tó awáwè. Ndi Krístò ní ndi Kàgàwà-wòyò nyú. ⁵ Ídzi Màkèrù òvo mà mí rò, mà marí ní òte dóká mà-tíró, pbetù mà marí òte dóná ní Àdrèngbàlè Yèsù Krístò. Mā'í na, mà'í ní fùkú ìno Yèsù Krístò-okú dò rò. ⁶ Yà adzi òbhòlo ndi ní rò, Kàgàwà náavò dhu ndati: «Awáwè àkà ndatdyi nga ìno òb.» Ní, àbadhi ní ndi afika ò nga natdyi, ndàdè màbhè m̀ni yà Krístò-nyì rò rëmbili pbindà àdrèngbànga tó awáwè.

⁷ Pbetù mà'í, yà ndi awáwè tó ongyéngá nà mà mí'ì nyakatsi rò, mà'í ní ivívi ale àdhadhì yà anzi ní ka kòbhòlò wítè bhèyi. Kàgàwà ònzi dhu ndi dhu bhèyi, ndíni indrù ala tí dhu àdrèngbànga tó obi yà kórò obi dónà òsè rírà pbindà rò, ìnzì ní bvèkà rò. ⁸ Indrù áva tsika kórò ngari ònà rò, pbetù abádhi ònzì nzá lèmbàka. Abádhi arí afika àbhè ràmbe òri dò akye, pbetù ìnzì afika ràdè ndingye. ⁹ Indrù arávu ròkà, pbetù ìnzì Kàgàwà ràdè màbhà. Abádhi arí òkànga òvè obò, pbetù ìnzì màdè àwè. ¹⁰ Kórò kàsùmì ò, ka kárí m̀ne ka kòkye tí mà àdhadhì ka kanè Yèsù ndíni ka koho tí dhu bhèyi, ndíni Yèsù bhà ípirònga

^b4.6 Opt 1.3

ala tí ndí átò nyùkatsì. ¹¹ Obhó tí, fàkà ípìrònga ð kóró, mã marí'í òve tó àpè ð Yèsù-okú dò rò, ndí'í kàbhà ípìrònga itè tí ndí átò ngbòka ð. ¹² Ní ndí dhu bhèyi tí, mã marí mòtù òve-ònzí kàsùka ð, pbètù ndí dhu ràdù nyàbhù nyàbà dhòdhòdhóngà tó ípìrònga.

¹³ Kàgàwà bhà Bhùkù ð ka kándí dhu katí: «Ma má'ù wà Kàgàwà, ní ndí dhu-okú dò rò ní ndí ma mòtè.» Ní, wò Kàgàwà ná'ù ale bhèyi tí, mã mã átò, mã mã'ù wà Kàgàwà. Ndi dhu-okú dò rò ní ndí, mã mã átò mã mòtè. ¹⁴ Mã mènì wà dhu, Kàgàwà, yà Ádrèngbàle Yèsù nabhù rìngbè ndí òve-bvù rò, ràrì àlè àbhù àbhù àlè ràngbe àlè átò, Yèsù mànà àlè kúngbò àlè dhu-okú dò rò, ndàdù màbhù mòwù ùvò atdíkpá nyí mànà Yèsù-ònzí. ¹⁵ Obhó tí, yà ròkà rí ndònzí kóró dhu rí ndònzí okúkù dò rò, ndí'í Kàgàwà bhà ídzinga nísé tí ndí atdíð ò ábhò ale tó. Ndi dhu bhèyi ní ndí, òtsò àbhù rí Kàgàwà tó kàbhà ádrèngbànga tó awáwù-okú dò rò ale-bvù ràdù ndise.

¹⁶ Wò dhu-okú dò rò, afika rí nzí ndíngyè akekpá màtí. Ndirò àzèmbè irinà ngbòka ràrà ndàmbe ndíngyè dò rórò, Kàgàwà arí òbi ibho bilínganà fàkà afika ònà rò. ¹⁷ Obhó tí, yà mã mábàna kòmbí àpè rí'í isó tí, ndirò ka rí'í ngúfe idho kèlè tí. Pbetù ndí àpè rìbhona mãbà ní itù r'ò', ndirò dhòdhòdhóngà nà rádi ádrèngbànga tó awáwù. ¹⁸ Mã míli nyìkpòka r'òyá dhu ní yà ìnzí arí 'àlà dhu, pbètù mã míli nzá ka yà 'àlà arí dhu rò. Obhó tí, yà kpangba rí 'àlà dhu náaróko ngúfe idho kèlè tí, pbètù ìnzí rí 'àlà dhu náaróko dhòdhòdhónganà.

Yà adzi ð ale-ngbò mà òrù-akpà ð ale-ngbò mànà

5 ¹ Obhó tí, àlè-ngbò, yà adzi ð àlè karóko ònà hemé-dzà náapé ndùgòlò, ní àlè kèni wà dhu, àlè ràrì'í ìnè Kàgàwà òsì àlè tó idza nà òrù-akpà ð. Ndi idza ní dhòdhòdhóngà nà rádi idza, yà ìnzí ní ìndrù-òtsú òsì. ² Kòmbí àlè karí àlè ùhù ndí hemé-dzà tó ale-ngbò ð, Kàgàwà rìbhona ndí òrù-akpà ð ale-ngbò òdo àlè kí àlè-adyú nyé nà àlè rùfò àlè rò dhu-okú dò rò. ³ Ndi ale-ngbò àlè kùfò rò, Kàgàwà adèya nzí àlè òtù nzinzi rò, ìmbà àlè-ngbò na. ⁴ Obhó tí, yà òko àlè kòko yà adzi ð ale-ngbò tó hemé-dzà ð ònà kàsùmì ð, àlè kí àlè ùhù tó r'ò'ò àndò nàndò ale bhèyi. Ndi dhu ní nzí àlè kòzè àlè rùvò yà adzi ð àlè-ngbò ð rò dhu, pbètù ka ní àlè kòzè àlè rùfò òrù-akpà ð ale-ngbò dhu, ndí'í dhòdhòdhóngà tó ípìrònga tó ale-ngbò nòtò tí yà òvè ràdù òvè ale-ngbò. ⁵ Kàgàwà nyé ndí'í'í ní ndí àlè nùli ndí ípìrònga tó. Kàdù Ìlilá-Alafí ìli àlè-nyùtsi rí'í àlè tó ndí ndulí àlè kabáya tí kóró dhu tó *tsènzèrù tí.

⁶ Nírò, àlè kí'í ìnè a'uta nà atdíð kóró kàsùmì ð, iwà màtí àlè kèni dhu, yà òko àlè kòko ale-ngbò ð tí ònà kàsùmì ð, àlè ròko òko itse Ádrèngbàle Yèsù rò rò rórò. ⁷ Àlè ùnda arí dhu ní a'uta, ìnzí ní yà ale-nyìkpò ð ka kálàna dhu. ⁸ Obhó tí, àlè kí'í ìnè a'uta nà tí atdíð, ndirò àlè kòzè àlè rùvò yà ale-ngbò ð rò, àlè ràdù òwu òko Ádrèngbàle Yèsù-tí'ò. ⁹ Nírò, ale-ngbò tó òfò ð àlè kòko dhu màtí dhu í'í ní, ndirò ngàtsi ní ndí ale-ngbò tó òfò ð rò àlè kúvò dhu màtí dhu í'í ní, atdíð àlè kòzè dhu ní àlè rònzì Ádrèngbàle-nyìkpò òfò rí dhu. ¹⁰ Obhó tí, àlè'í kórò àlè kikòya Krístò bhà anya t'ùnòta tó tombi-ònzí. Anyìrò rò, kórò ale abáya perè àdhàdhì yà òko ì òko yà adzi ð ngbòya ð rórò ì anzi ídizí dhu mà ndirò nzère dhu mà-bvù rò.

Kàgàwà òzè ndùngbò kórò ale ndí mànà Krístò-nyùtsi dhu

(Ròm 5.1-11; 6.2-13; Èfe 4.20-24)

¹¹ Ádrèngbàle Kàgàwà-òdò àkà kònzí dhu mã mènì dhu-okú dò rò, mã marí dhu òne ìndrù rà'ù yà mã mènòna dhu ràrì obhó dhu. Kàgàwà ùni wà mã mbèyi nyé, ndirò ma mã'ù dhu nyí nyú mã nyí rùnì wà mã'í átò mbèyi nyé afíkù ð. ¹² Mã'í nyú, mã mòzè nzá màmbè mìtè dò mã-tí'ò ònzíkù, pbètù mã mòzè màbhù fàkù dhu ní ngèkpà ale-ònzí nyí nyí nyí'è okúka dò rò ònà otu. Ndi dhu bhèyi ní ndí, nyí nyí yà ngbòka ùno arí ale tó nyí nyá'ùna dhu nábà. I ale náarí 'òyò yà fíyò màndù aràbhùna 'ònzì kpangba rí 'àlà

^c4.13 Zab 116.10

dhu-okú dò rò, ìnzí ní affíya nyú ò rí'í dhu-okú dò rò^d. ¹³ Dhu apé í'í atdídená ale ála má ìmbà ìrèta ná ale tí dhu tí, ní kà rí'í ndi dhu bhèyi Kàgàwà bhà kasu ònzi má márfí dhu-okú dò rò. Pbéttè má mapé í'í ìnè ídzi ìrèta ná, ní kà rí'í ndi dhu bhèyi nízínzikú ò má márfí Kàgàwà bhà kasu ònzi dhu-okú dò rò. ¹⁴ Obhò tí, Krístò ózè àlè ní àzè rí mǐttè mǒnzì kasu, yà má má'ù dhu atdíðò, atdí ale kèlè, Krístò, rārì ndi kórò ale tó ngari ò avè rò. Nírò, kórò ale nǎve wà atdíkpá kà mànà^e. ¹⁵ Ábadhi avè kórò ale tó ngari ò, ndíni ípírònga-owétá nába ale nóoko tí ìnzì nyìkpóya nǒfò ìtírò dhu bhèyi, pbéttè ndíni ábadhí oko tí yà fíyò ngari ò avè, ndàdè ndíngbè ove-bvè rò ale-nyìkpó nǒfò dhu bhèyi.

¹⁶ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, yà obhóna má mániná rò, má márfí nzí atdí ale má nǒzè yà adzi ò ndi ale rí'í ná nyùnatsi òfò ò. Dhu rí mbá í'í angyi má mazè Krístò yà adzi ò kí'í ná òfò ò dhu mǎtí, ní kòmbí má mǒzè nzá ka ndi òfò ò. ¹⁷ Nírò, ìngbàtí ìli ndi ale má náape ndùngbò Yèsù Krístò ná, ní ndi ale òngò wà ìndrù-owétá tí. Angyi kí'í ná nyùnatsi òfò nǎdà wà, pbéttè kòmbí kà rí'í ná nyùnatsi òfò ní owétána tó. ¹⁸ Kǒkò dhu kórò nanzì ní Kàgàwà. Kùngbò àlè ndi mànà Krístò-otù ò, ndàdè ngǔkpá ale àbhè àlè kí rùngbò ì ndi mànà dhu tó kasu ìbhò fóká. ¹⁹ Kàgàwà nívi Krístò yà adzi ò ndíni kórò ale nabhè tí rùngbò ì ndi mànà. Krístò-okú dò rò, kǎrfí nzí ì ale tó afátá nǒzè. Ndirò, kíbhò ndi ote t'òvota tó kasu fóká.

²⁰ Nírò, má'í ní Krístò ívi òvòna rò ongó tí òte ale. Ndi dhu rí'í àdhàdhì Kàgàwà nyé ndítírò rí ìndrù ùnzi otùka ò dhu bhèyi. Ní ndi dhu-okú dò rò, má mí ìndrù ìtè ìtè tí Krístò-òvò rò, rùngbò ì Kàgàwà ná. ²¹ Krístò nyú ndítírò ní'í mbá nzérénga ná. Pbéttè, Kàgàwà abhè ka rànò àlè tó nzérénga tó tútánga, ndíni kà-nyùtsi Kàgàwà ózè tí àlè obhónángatále tí.

Polò má rǎbàna àpbè rí ábadhí ìtè Kàgàwà bhà obhóná kasutále tí dhu

6 ¹ Nírò, má'í, yà atdíkpá má marí kasu ònzi Kàgàwà mànà rò, má mǐttè nyí ìtè tí, máti: apé nyí rǎbhè Kàgàwà áso nyí ní asota rí'í kòkórònga tó asota tí. ² Obhò tí, Kàgàwà rí dhu òvo yà dhu bhèyi ìlìlì Andítá ò, ndàti:

«Ídzinga àkà monzì ìndrù tó ònà kàsùmì àkà rò, ma míri tsùnù dhu.

Ábadhí àkà mìgù ònà idho àkà rò, ma manzì dzànànù^f.»

Nírò àbanǎnzò, kǎni kòmbí rí'í kàsùmì ní ndi Kàgàwà òzè ndònzì ídzinga ìndrù tó ònà. Ndirò kǎni ìndo rí'í idho ní ndi kà rí ì ale ìgù ònà idho. ³ Má márfí nzí atdí dhu má ònzi, yà ìndrù-tsù ètò ràdè ìnzì rùngù Kàgàwà bhà otu, ìnzí atdí ale má náadè tí òte nzère kàsùka ní. ⁴ Pbéttè, má márfí mǐttè kórò kàsùka ò má rārì Kàgàwà bhà obhóná kasutále. Ní, má márfí kórò dhu-dzi òndù atdíðò: mǒndù àpbè-dzi mà, ìmbà má mí'í dhu ná fóká dhu-dzi mà, ndirò òdo àbhè rí rísì ìndrù ò dhu-dzi mànà. ⁵ Ka kóvì má, kúsò má imbi ò, kadè mǎbhè ìndrù rívà dhu ròkà. Má mǒnzì mǎbhè rí mìngyè má atdíðò kasu, idho mà ràdè mìpe, ndirò màdè òko átò ìnzì mǒnyè ònyè mà. ⁶ Má mǐttè má Kàgàwà bhà obhóná kasutále tí, Kàgàwà-nyìkpó ò ìlè òfò ò má móko dhu-otù ò, Kàgàwà dǒ má méni dhu dhu-otù ò, dhu-dzi t'òndùta-otù ò, ídzinga ònzi má mí dhu-otù ò, ìlìlì-Alafí frá má dhu-otù ò, ngǔkpá ale má mòzè obhóná àzè ní dhu-otù ò, ⁷ obhóná ote òvo má mí ìndrù tó dhu-otù ò, ndirò Kàgàwà ìbhò pbànda ádrùngbànga tó òbi fáká dhu-otù ò. Má mídyi obhónánga t'ònzita rí'í àdhàdhì fangà dǒnà otsùka ní má mí ròkà òmvù ùgye ní mǎtsùmù bhèyi, ndirò ìgù dǒnà otsùka ní má mí ròkà òmvù-tsù ètò ní mǎtsùmù bhèyi. ⁸ Atdídená ale náarfí mǐttè, ngǔkpá ale ràdè ìtsika ònzi. Atdídená ale arí nzère dhu àwé òkà, ngǔkpá ale ràdè ìdzi dhu àwe òkà. Ka karí mǒzè tìtòtále tí, àzèmbè má mí obhò dhu èno ròrò.

^d5.12 Í mǎndè ní'í: Pbaìsráyélí nyú tí ka kí ale òzè dhu mà, ale-ònzìnga òbhòlo ka kí dhu mà, sòmà tó mǎndè ìfè ka kí dhu mànà.

^e5.14 Kórò ale nǎve wà atdíkpá Krístò mànà dhu-tì ní: Kàbhà ove-nyùtsi, kórò ale rí'í àdhàdhì iwà éve ale bhèyi Kàgàwà-nyìkpó ò.

^f6.2 Yàri Andítá rǎte dǒnà ní Kàgàwà bhà Kasutále (Ìsa 49.8). Ní irò, Polò ìli ndi ndi kasutále bhà ngari ò.

⁹ Atdídhena ale éni nzá má marí'í nà ádròdrònga, àzèmbè iwà ngùkpà ale nùni ka mbèyi nyá rórò. Má marí mòtù bilínganà ove-kù-bhu ð, pbètù mädù í'í nyìkpòka nà tí. Ka karávu róká, pbètù ínzi kadù mòkyè. ¹⁰ Ka karí izè àbhù rùka má, pbètù mädù í'í atdíð idhèka ìka ndí ró. Ka karí mòzù nàkètále tí, pbètù má marí àbhò ale ínzi Kàgàwà bhà otu ð. Ka karí mòzù ìmbà má mf'í dhu-tsí nà ale tí, pbètù má mf'í kóró dhu-tsí nà.

¹¹ Nyí Kòritò tó kígò ð bhà, má mòvò dhu kpanya fùkù, ndirò má mápfò afika rí'í kpanya fùkù. ¹² Má'í, má métsi nzá afika ínzi mòzè nyí, pbètù nyí ní ndi nyí nyútsi afikù róká ínzi nyòzè má. ¹³ Kòmbí ma mí dhu òvo fùkù àdhàdhì pbàkà inzo bhèyi: nyí nyàkà nyònzí dhu má bhèyi, nyàpfò afikù nyòzè má àdhàdhì má mòzè nyí dhu bhèyi.

Nzére dhu rò rò dhu àkà kindà ale dhu

¹⁴ Nyí nyàkà nzá nyùsò idàkù atdíkpá inzà Yèsù ná'ù ale mànà. Obhó tí, íngbà írítà ndi rádù í'í obhónánga má nzínzi ð nzérenga mànà? Íngbà írítà ndi rádù í'í awawè má nzínzi ð ínò mànà? ¹⁵ Íngbà írítà ndi rádù í'í Krístò má nzínzi ð Bèllyali^g mànà? Ndirò, íngbà írítà Yèsù ná'ù ale má nzínzi ð rádù í'í inzà Yèsù ná'ù ale mànà? ¹⁶ Íngbà írítà ndi rádù í'í Kàgàwà bhà idza^h má nzínzi ð *sànamù mànà? Obhó tí, àlè nyá, àlè ní yà Ípíròró arí'í Kàgàwà bhà idza, àdhàdhì àbadhi nyá nùndírò náavò dhu dhu bhèyi. Kàti:

«Ma madíya abádhi nzínzi ð, mädù ùbhi atdíkpá abádhi mànà.

Íma ní'íya abádhi tó Kàgàwà, abádhi rádù í'í pbàkà aleⁱ.»

¹⁷ Ndi dhu-okú dò rò, Ádrùngbàle Kàgàwà rí dhu òvo pbìndà ale tò, ndàti:

«Nyùvò inzà dhu ná'ù ale nzínzi ð rò, nyíndà nyí abádhi rò rò.

Àpé nyàpbalà yà òtòtì dhu tí rí'í nyìkpòdu ð dhu-ngbò^j,

nírò ní ndi ma mädù nyàkò^k.»

¹⁸ Ndirò, wò kóró dhu dò arí'í ádrùngbànga tó obi nà Ádrùngbàle Kàgàwà rí dhu òvo tdítdò ndàti:

«Ma mádi Àbakù tí,
nyädù òko idhúdu má ivádu mànà tí^l.»

7 Ní yà atdíð ma mòzè nyí rò, nyèni dhu, Kàgàwà rókò kóró kòkò dhu tó làkà àlè tò. Dhu àkà àlè rù'ò àlè, àlè rílà yà àlè-ngbò má àlè-afí mànà nábhù ròtì kà-nyìkpò ð kóró dhu ð rò. Ndirò dhu àkà àlè rònzí obi, àlè rí'í kà-nyìkpò ð flà atdíð ale tí, kòdò ònzi àlè kí rórò.

Polò má Kòritò tó kígò ð bhà mànà rí 'ùngò dhu

(Mbà 25.25; 1Tè 3.6-9; Èbr 13.17)

² Nyàbhà má mähà ngari afikù ò, nyòzè má! Má máfá nzá dhu atdí ale ní màtí, má mábhù nzá atdí ale má ráwí pbìndà a'uta ð, ndirò má mútrá nzá atdí ale má fóná ongyéngá má mabá tí. ³ Ma mànò nzá wò dhu ànyàkù ma mòtí tí. Obhó tí, àdhàdhì yà ma mánd fùkù dhu bhèyi tí, nyí ní atdíð má mòzè nyí ale, ìmbà rí'í ípírònga ð màtí ndirò ove ð màtí. ⁴ Ma mf'í a'uta ná atdíð nyukàtsi, idhèdu rádù ndika atdíð okùkù dò rò. Kóró fàkà àpbè ð, ma marádi iwà afidu òpè ndí rórò, ndirò iwà idhèdu ìka ndi atdíð rórò.

⁵ Màkèdòniyá má mítdègu òwu ùvò, ní má máso nzá ngbòka akekpá màtí. Má mabà àpbè kóró ngari ònà rò, ìndrù úgyè ì má mànà, ndirò má mf'í òvo nà afika ð. ⁶ Ní, Kàgàwà yà afiyya ìngyè ì ale-afí òpè arí, nòpè ndi afika Titò ìrà àhù tika ð dhu-òtù ð. ⁷ Kòpè nzá afika ndi dhu-òtù ð tí, pbètù kòpè ka Titò ìrà òvònà fàkà dhu-òtù ð. Titò áwe íngbà

^g6.15 Pbagiríkí t'avàna ð ka kí pfòmvo Sitaní àti Bèllyali tí.

^h6.16 Kàgàwà bhà idza tí ka kátina irò ní, ndi idza ð atdíð flà Kàgàwà-nyìkpò ð kàluga.

ⁱ6.16 Law 26.11-12; Zèk 37.27

^j6.17 Ísa 52.11

^k6.17 Zèk 20.34,41

^l6.18 2Sà 7.8,14

dhu bhèyi màtí nyí nyòpè afina dhu fàkà. Ndirò kàwe ìngbà dhu bhèyi màtí nyí nyí'ì zù nà ndi nónzì dhu-okú dò rò dhu^m, ndirò ìngbà dhu bhèyi màtí nyí nyádzì nyí okúdu dò rò dhu. Ní ndi dhu àdù idhèdu àbhù rìka ndi atdídò.

⁸Ma màni wà dhu yà angyi ma mándí fùkù bhàrùwà rábhù wà zù ràka nyí, pbétù ma mòzù nzá ndi dhu. Ma mózùyana dhu zù ma màbhù ràka nyí ákè kàsùmi tí rò. ⁹Ní kòmbí idhèdu ìka wà ndi. Kìka ndi ìnzí ní yà fùkù ma mándí bhàrùwà ábhù zù ràka nyí dhu-okú dò rò, pbétù ndi zù ábhù nyí nyùgèrè nyí, nyábhà fùkù nzérenga dhu-okú dò rò. Obhò tí, zù ùka nyí àdhàdhì Kàgàwà ózè ka dhu bhèyi. Nírò, mà mónzì nzá atdí nzeré dhu mà rækú wò fùkù ma mándí bhàrùwà ní. ¹⁰Obhò tí, Kàgàwà-nyìkpò nòfò dhu bhèyi rí ìndrù ùkà zù, ràdù ìndrù àbhù rùgèrè ndi ndùbhà pbindà nzerénga, ndi dhu ràdù Kàgàwà àbhù rìgù ndi ale. Ní ndi dhu rí nzi àdù ìndrù àbhù ròzù dhu. Pbéù, yà adzi àbhù ràka ìndrù zù nàarí ìndrù ànda òtè ò Kàgàwà-nyìkpò ð. ¹¹Nyàndà pé, yà nyí náka zù-otù ð Kàgàwà ónzì idzìnga: kòmbí, kàbhù nyí nyòzè atdídò inzà nyí nyáfà dhu yà ndi nónzì dhu ð dhu itè rí ale tí. Kàbhù nyí nyí'ì nzeré ka kónzì dhu-okú dò rò òyànga rí ìwa ale tí, ndirò ndi dhu-okú dò rò ràdù ndipè dhu òdò ònzì rí ale tí. Kàbhù nyí nyí'ì abho atdyúya rí'ì 'àla ngbòdu ale tí, ma màbhù fíyò sedzà nífù ale tí, ndirò nzeré ka kónzì dhu nísò *màlìpò ní ale tí. Nyí nyítè dhu kórò otu ð nyí ràrì mbà afátà nà nzeré ka kónzì dhu ð.

¹²Nírò, ma mándí nzá dhu fùkù ndi dhu náfà ale-okú dò rò, ndirò ma mándí nzá ka ndi dhu ka káfà ní ale-okú dò rò. Pbéù, ma mándí ka ndí'ì ìngbà dhu bhèyi màtí nyí nyòzè mà'ì atdídò dhu nitè tí kpangba Kàgàwà-ònzì. ¹³Wò dhu-okú dò rò nga ní ndi, afika ótsì obi ní.

Afika ótsì obi dhu-ògù dò, idhèka ìka ndi atdídò Titò f'ìnà dhèdhe-okú dò rò. Obhò tí, nyí kórò, nyí nyábhù kà-afí ròtsì obi. ¹⁴Angyinà rò ma móvò dhu kà tò matí, ma ràrì dhèdhe nà okúkù dò rò. Ní ma móvò nzá ma kòkòrò. Mà múnò kórò dhu ní'ì obhò dhu. Ndirò, nyí'ì mà mìlè ní Titò-ònzì ilèta ní'ì obhò ilèta átò. Ndi dhu ónzì ndi yà mà múnò ka dhu bhèyi. ¹⁵Kàbhà àzè arí ndisè atdídò okúkù dò rò, nyí nyífù ndi kórò kàsùmi ð tí dhu mà, nyí nyáko ndi ifùta nyú nà ìvì ngbòkù rívi rórò tí dhu mànà dhu ndi ndirè rò. ¹⁶Ma mf'ì dhèdhe nà a'uta nà ma mf'ì ùkù kórò dhu-tsí ð dhu-okú dò rò.

Pbakrístò àkà ì'ì ìndrù dzànà t'ònzìta tò ale-afí nà dhu

(Mrk 12.41-44)

8¹Àbaninzò, mà mòzè nyùni Màkèdòniyà tò pbirì ð *kànísà tòⁿ Kàgàwà ónzì idzìnga. ²Abádhí ábà àpè abho, pbétù 'àdù òko dhèdhe ð tí atdídò. Ìnè màtí ì f'ì nàkù nyú tí atdídò rórò, abádhí rí'ì nà ìndrù dzànà t'ònzìta tò ale-afí nàadù òsè tí òsè. ³Abádhí úbho perè yà ì nyú ì f'ì nà dhu-bvù rò, ndirò ròsè òsè tí màtí yà ì nyú ì àmbènà ònzìna dhu dònà. fma ní ndi dhu tò ngàmbì. Abádhí ónzì ka inzà atdí ale mà àvi 'ònzì rórò. ⁴Abádhí itdè mà mà'ù dhu fíyò 'ùngbò ì ngùkpà ale mànà 'ònzì Yèrùsàlemà tò kigò ò rí'ì Kàgàwà bhà ale dzànà. ⁵Abádhí ónzì dhu òsè òsè tí yà foyá mà mbùhi dònà rò mà màbà tí dhu dònà. Wemberè tí, abádhí ádzi ì ì nyú tírò Adràngbàlé Yèsù tò, ndi dhu-dzidò, 'àdù 'àdzi ì nyú tírò fàkà átò àdhàdhì Kàgàwà ózè ka dhu bhèyi. ⁶Nyí nàndà dhu ní, Titò ópè wà ndòtè ìndrù nà ndí'ì màdzànà ònzì ka kí ní dhu nitsà tí. Ní ndi dhu-okú dò rò, mà mìtèdè ka itdè tí átò ràdu ndi bvùkù, ndí'ì wò ùkù rí'ì ìndrù dzànà t'ònzìta tò ale-afí tò kasù nànda tí ndàrà ùtsànà mbèyi. ⁷Obhò tí, nyí nyí'ì kórò dhu-tsí nà abhàbhò. I dhu ní: Yèsù Krístò nyí nyá'ù obi nyú nà dhu, ale-dò àlù rí òtè àno nyí nyáarí dhu, Kàgàwà ábhù ìnga nyùni dhu, nyí nyábhù obìkù kórò Kàgàwà bhà kasù t'ònzìta tò dhu, ndirò àzè mà màngbe atdídò nyùkùtsi dhu. Ní ndi dhu-okú dò rò, nyí nyákà nyí'ì ìndrù dzànà ònzì nyí nyí dhu tò ale-afí nà atdídò nyú átò.

^m7.7 2Kò 2.5-11

ⁿ8.1 Màkèdòniyà tò pbirì ð *kànísà ní'ì: Filipi mà, Tèsàlònìkà mà, Bèroyà mà ngùkpà kigò mànà ð *kànísà.

⁸ Ma mènò nzá wò dhu fùkù ọyátá tí. Pbéù ma màwè fùkù dhu ní, ngùkpà ale ábhù ọbìyà kóró Kàgàwà bhà kasu t'ónzita tò dhu kèlè, ndíní fùkù àzè tó obhóngà nitè tí. ⁹ Nyí nyúni wà àlè tó Ádrèngbàlè Yèsù Krístò bhà ídzinga. Àbadhi ní'í ònzitáale, pbéù kádà ndònzí ndí'í nàkùtáale tí okúkù dò rò, ndíní nyí nyadù tí'í ònzitáale tí pbìndà nàkù-otù ð.

¹⁰ Wò nyí nyítsàna dhu nàndà dhu ní, yà ma mòvona fùkù dhu ní pbàkà irèta. Ndi irèta ní àkàkà fùkù irèta. Yà inzi f'íná ato ð, nyí nf'íná ndi wemberè t'ále yà ndi dhu nòzè 'ítsà, ndirò nyí nf'íná ndi wemberè t'ále átò yà ndi dhu nópèná 'ítsà. ¹¹ Ní kòmbí, nyí nyàkà nyòwù kà nà nyòwù ọtsàna. Àdhàdhì nyí nyí'í ídzi afikù nà nyúde kà nyònzí dhu bhèyi, nyí nyàkà nyí'í ídzi afikù nà, nyònzí kà àdhàdhì yà nyí nyí'í nà ongyéngá-bvù rò. ¹² Obhò tí, indrù apé 'í'í ídzi afina nà Kàgàwà tò ndi ndí dhu àbhù rò, ní Kàgàwà rí kàbhù dhu à'u àdhàdhì yà kà rí'í nà dhu-bvù rò, ìnzí ní yà ìmbà kà rí'í nà dhu-bvù rò. ¹³ Wò dhu rí nzí àtina nyí ràkà nyòkò àpè ð ngàkpà ale dzàna t'ónzita-okú dò rò, pbéù dhu àkà kóró ale rí'í dhu-tsí nà àdhàdhì. ¹⁴ Ndirò kòmbí, yà nyí nyí'í nà abho ròsè dhu-tsí ní, nyí nyínè nyònzí ìmbà rí'í dhu nà ale dzàna. Ndirò atdíku, yà abádhí rí'í dhu-tsí nà abho ròsè ònà kàsùmi ð, abádhí í'íyà inè 'ònzí dzànàkù átò rùkù dhu òtì ndi rò. Ndi dhu bhèyi ní ndi, kóró ale rādù 'í'í àdhàdhì. ¹⁵ Àdhàdhì yà Ìlilá Andítá rànona dhu bhèyi:

«Abho dhu nùwà ale níf'í mbà dhu nà abho nyú ròsè,
ndirò ake kà nùwà ale ní rò dhu atdì nzá ndi^o.»

Titò mà ròwu màdzàna ònè Kòritò tó kigò ð Yèrùsàlemà ì owu tí nà dhu

(1Kò 16.1-4; 2Kò 9.1-5)

¹⁶ Titò ózè ndònzí dzànàkù abho, àdhàdhì mà mòzè mònzí dzànàkù átò dhu bhèyi. Kàgàwà ní ndi kà-afí nàbhù rí'í ndi dhu bhèyi. Ní mà mí òtsò àbhù Kàgàwà tò ndi dhu-okú dò rò. ¹⁷ Kà'ù mà mànzí ndi ndíní ndara tí fùrābvù Kòritò tó kigò ð dhu. Ndirò ròsè dòtsí, kí'í iwà ndi ndùde dhu ndítírò afina ð fùrābvù ndi ndara tí rò. ¹⁸ Mà mòvì atdíkpà kà màna ní, yà atdíð kóró kànísá arífuna Ídzi Màkùrù dzàna t'ónzita ð àlè t'ádòna. ¹⁹ Wò dhu-ògù dò, kànísá òvò kà, ndíní mà nunda tí mòwù yà ùbhò kà kúbho màdzàna àndò màna. Wò ndi ídzi kasu rí Ádrèngbàlè-òvò ilè, ndàdù ngàkpà ale dzàna mà mòzè mònzí dhu itè átò.

²⁰ Mà mòzè mòdò mà rónà rò dhu ní, indrù rí ngbòka ọ̀nò wò ndi àbhù fùrangà-tsàkà òdò mà mí tí dhu-okú dò rò dhu. ²¹ Obhò tí, mà mòzè mònzí ídzi dhu, ìnzí ní ròfì Ádrèngbàlè-nyìkpò kèlè, pbéù ròfì indrù-nyìkpò átò.

²² Mà mòvì ngàtsi àlè t'ádòna atdíkpà abádhí màna. Mà múdhe wà kà kàsù ibí-guna nyú, màdù kòtù ngàkpà ale dzàna nòzè ndònzí kóró kàsùmi ð ale tí. Ní, kòmbí kàbhù ndi atdíð ndi kasu tò, ndàdù 'í'í a'uta nà atdíð nyùkàtsi átò. ²³ Titò nàndà dhu ní, mà màtina kà rārì ọ̀dhìdu, ndirò mà marí kasu ònzí atdíkpà kà màna fùkù ídzinga tò. Ndirò kòkò àbadhi nàndà ngàkpà àlè t'ádòna ní kànísá úvì ale. Abádhí rònzina kasu arí Krístò-òvò àbhù indrù rilè. ²⁴ Nírò, nyí nyàkà nyítè dhu, iwà nyí ròzè abádhí obhò tí, ndíní yà abádhí nùvì kànísá a'u tí dhu, 'àdù dhu ọ̀ni yà okúkù dò rò mà mí ídzi dhu àwè rò, mà ràwe wà obhò dhu.

Dhèdhe nà rí dhu àbhù indrù tò ale Kàgàwà ózè dhu

(Mbà 19.17; 1Tì 6.17-19; 1Yù 3.16-18)

9 ¹ Ma mènì wà dhu, Yèrùsàlemà tó kigò ð rí'í Kàgàwà bhà ale tò kà kí tsùya ùndù màdzàna-okú dò rò mà mí dhu àndí fùkù dhu rārì kòkòrò dhu. ² Obhò tí, mà mènì wà nyí nyí'í ídzi afikù nà abádhí dzàna nyí nyònzí tí dhu. Ní mà mìlè mà ilè tí okúkù dò rò Màkèdòniyà^p tó pbìrì ð bhà ònzí, matì: nyí, Àkayà tó pbìrì ð rí'í pbàkrístò tírò, nyí ròbhòlò wà nyí Kàgàwà bhà ale dzàna nyí nyònzí tí Yèrùsàlemà tó kigò ð, ròpè ndi inzi ọ̀dàna ato

⁹8.15 Uvt 16.18

P9.2 Màkèdòniyà tó pbìrì ð bhà ní'í: Filipì mà, Tèsàlònìkà mà, Bèroyà màna ð bhà.

ò rò. Ní nyí nyí'ì nà dhu dzèná t'ónzita tó afíkè tó dhu ì ìrì dhu, nádù abádhí nznzì ð ábhò ale-atdyú nángbe rònzi dhu dzèná átò. ³ Ní, yà angyi ma mènò fùkù dhu bhèyi tí, ma mòvì kàrí ìbhè àlè t'ádóna^q ròwù bvùkù, ndíní nyí nyundu tí mēdzèná ònzi ka kí nì dhu-tsè angyangyi, yà ma mánò nyí nyónzina dhu tí dhu bhèyi. Ní okúkè dò rò ma mílè ma ní ilèta ní'ina nzi kòkórò dhu. ⁴ Obhó tí, yà mǎ mówu mànà atdíkpá Mákèdònnyà ð bhà náape nyòtù inzà nyí nyundu ì dhu-tsè angyangyi ró, ní nyíka iwèna atdíð abádhí-ònzì, mǎ móvò wà dhu abádhí tó nyí rǎrì kònzonzi angyangyi nídhuní. Ndirò, ma mēni dhu nyíkè radàna iwè átò abádhí-ònzì. ⁵ Ndi dhu bhèyi ní ndi, ma mála àkáká dhu tí dhu ní, movi kòkò ìbhè àlè t'ádóna ròwù angyi idù, 'òwù ùvò fǎrǎbvè, ndíní undu tí wò nyí nyókò fíndà láká nyí nyúbhòna dhu tí dhu-tsí-tsè angyangyi. Ndi dhu bhèyi ní ndi, ma mǎrà àhè rò, ma mí kòtù iwà nyí nyundu tsèya ró, ndi dhu radè dhu ìtè, nyí rùbho ka idzi afíkè nà, inzì ní ètù tí ka kàtè nyí dhu-okú dò rò.

⁶ Nyirè pé yàri ote: ake itse nòzò ale, náarí dhu ògu ake tí, ndirò abho itse nòzò ale náarí dhu ògu abho tí átò. ⁷ Dhu àkà dhu àbhè rí ale ràbhè ka àdhàdhì ndi nyú ndi ndùdhèna ka afina ð dhu bhèyi. Kàkà nzà ndàbhè ka afina rǔguru rórò, ndirò ètù tí ka kàtè ndi rórò. Obhó tí, Kàgàwà ózè ale ní dhèdhe nà rí dhu àbhè ale. ⁸ Ndirò, Kàgàwà rí'ì inè obi nà ndònzì kórò idzinga-tidò abho nyú fùkù, ndíní nyí nyongó tí nyí nyí atdyúna òho kórò dhu àbà kórò kàsəmì ð. Ndi dhu bhèyi ní ndi, nyí nyádù ì'ì dhu-tsí nà abho nyú ròsè, nyádù àmbe kórò idzi kasè ònzi dò nì. ⁹ Idzi ale-okú dò rò, Ìlilá Andítá ràtina:

«Kàrí dhu àbhè idzi afiná nà nàkétále tò,
kàbhà idzinga náaradí dhòdhòdhònga nà'.»

¹⁰ Kàgàwà ní ndi itse òzò arí ale tó arí itse àbhè, ndirò ònyè àbhè arí ìndrù tò. Ní kà rí itse àbhè fùkù átò, ndàdù kàbhè ròrò atdíð, ndíní fùkù idzinga odhi tí itse abho. ¹¹ Kà rí nyàbhè nyóngò ònzitále tí kórò dhu ð, ndíní nyí nyongó tí dhu àbhè ngùkpá ale tó idzi afíkè nà. Ndi dhu bhèyi ní ndi àbhò ale rǒngo àdù òtsò àbhè Kàgàwà tó fǎrǎbvè rò mǎ mòwùnà fíyò mēdzèná-okú dò rò. ¹² Obhó tí, wò nyí nyónzina dhu t'átsàta tó kasè rí nzi Kàgàwà bhà ale rí atdyúna òho dhu dzèná kèlè ònzi, pbètù kà rí àbhò ale àbhè ràdu òtsò átò Kàgàwà tò. ¹³ Nyí nyí Krístò bhà Ìdzi Mákùrù nyí nyífè dhu ìtè yà ìndrù dzèná t'ónzita tó idzi afíkè nyú nà nyí nyúbho fùkù dhu-tsí Yèrùsalemà tó kigò ð pbàkrístò mǎ, kórò ngùkpá odhíkè pbàkrístò mànà tó dhu-otù ð. Ní ndi dhu-okú dò rò, ì ale rí ndi kasè tó idzinga ènì, 'àdù Kàgàwà-òvò ilè. ¹⁴ Abádhí rí 'ìtsò düká, ritè fíyò àzè fùkù, yà Kàgàwà ònzi fùkù atdíð bvèna ósè pbìndà idzinga-okú dò rò. ¹⁵ Ní, Kàgàwà àkà àlè ràbhè òtsò fíndà, yà àlè tó kìbhò perè tí Idhùnà, yà inzì pbìndà dhu rí ndàwè kórò okú dò rò!

Polò rí ndùgye uvitatále tó pbìndà kasè dò dhu

(Ròm 15.17-19; 1Kò 2.1-5; 2Kò 6.4-7; 13.2-4,10)

10 ¹ Ima Polò, ma mí atdí dhu ònzi ima nyú tírò fùkù. Ìndrù arátina ma rarí àdi ìyò nznzìkè ð ma mf'ì rò, pbètù itse ma mf'ì rǎkù rò rò, ma raràdè ngbòdu idzidzo tí! Ní, Krístò bhà ìyònga mǎ kàbhà idzinga mànà-otù ð, ² ma mìtdè nyí ìtdè tí matì: nyí rǎkà nzà nyátu ma mìdžò ngbòdu idzo tí bvùkù ma mǎrà àhè rò. Obhó tí, ma mùdhe dhu monzi dhu ndi dhu bhèyi yà inga ìrè arí 'àti, mǎ rarí dhu ònzi ale-ngbò tó òfì ð atdídhèna ale tò. ³ Mǎ'ì ní yà adzi ð ale, pbètù mǎ mí nzi ìla ùgye yà adzi ð ale tó òfì ð. ⁴ Mǎ mí ìla ùgye ní mǎtsùmù ní nzi yà adzi ð ale náarí ìla ùgye ní mǎtsùmù-tidò, pbètù Kàgàwà arí ndi obi àbhè ì mǎtsùmù tó rùgolo rónà òmvù arí 'ùru òya ngari. Ndirò, ì mǎtsùmù ní mǎ mf'ì inè mùgolo abádhí rùdhèna tìtò tó dhu, ⁵ ndirò mùgolo abádhí rí'ì nà idzítá tó irèta, yà ìndrù-tsù ètò arí inzì rēni Kàgàwà. Mǎ mòzè mǔgèrè kórò ale tó irèta, ndíní Krístò-tsù dhu nífù tí. ⁶ Àkáká dhu bhèyi nyí nyí kífè dhu mǎ mála rò, mǎ mùdhe wà dhu mǎ raràdè mǎlpò àbhè inzì rí kífè ale tó.

⁹9.3 2Kò 8.17,18,22

¹⁰9.9 Zàb 112.9

⁷ Nyí nyarí atdí dhu àndà yà ndi dhu rí ndalà òná ǫfǫ ǫ! Ìndrù apé dhu à'u ndi rari Krístò bhà ale, ní ndi ale àkà ndèni dhu, mà mà átò, mà rari Krístò bhà ale ndi bhèyi.

⁸ Àdràngbàlè Yèsù Krístò íbhò àdràngbànga tó ǫbi fàkà, ndíni mà midí tí nyí nǫ, ìnzí ní ndíni mà minza tí nyí ìnzá tí nǫ. Ní, nyí nyí mbà mòzè atdíǫ ma míǫ ma ndi àdràngbànga tó ǫbi-okú dǫ rǫ dhu tí, ní nyídu rí nzi iwà ndi kà ní ma mí kasu ònzi rǫ.

⁹ Ma mòzè nzá nyírè dhu ma ròzè midǫ ǫǫ òkè ma múndina bhàrèwà nǫ. ¹⁰ Obhó tí, atdíǫhená ale arátina: ìma Pòlò, mà múndí itse rǫ bhàrèwà rarǫrè, 'àdè ì ì ǫbi nà. Pbéù, nzínziya ǫ mà mí'ì rǫ, nǫbǫdu rarí'ì ivíví, ndirò òtèdu ò rǫ kadè gàyàdu ònzi ònzi tí. ¹¹ Wò dhu bhèyi rǫte ale àkà 'àni dhu: yà itse rǫ mà múndí bhàrèwà fàkè òná ǫfǫ mà rí'iya àdhàdhì nzínzikè ǫ mà mǫwu ùvò rǫ mà mí dhu ònzi òná ǫfǫ màrà.

¹² Obhó tí, ì ale arí 'itè àdròdrǫ ale tí itírò. Ní mà mí nzi mòmvù màkà àdhàdhì abádhi nà, ndirò mà mí nzi múdhè abádhi rǫ. Abádhi arí 'òzè itírò 'ùdhe ì ádè itírò ní udheta tó dhu tí. Ndirò abádhi arí 'ùdhè nà ní ì kèlè. Ní, abádhi ní pbàdhómá. ¹³ Mà'í na, mà mí nzi míǫ rǫsè atdíǫ. Pbéù mà mí míǫ okúna dǫ rǫ ní yà Kàgàwà íbhò fóká kasu kèlè. Yà Kàgàwà ábhè mà mǫwù ùvò wemberè tí fùrǫbvè rǫ, kili wà kàsuka nùtsà mà mǫwu rǫyá ifo. Ní, ì ifo ní ì mà mífàna. ¹⁴ Mà máǫ ná ì ifo, mà nyé ní ndi wemberè tí mà mǫwù ùvò Yèsù Krístò bhà Ídzi Màkèrè nà fùrǫbvè nídhuní. ¹⁵ Nírò, mà mí nzi míǫ rǫsè atdíǫ ngǫkpà ale ònzi kasu-okú dǫ rǫ. Pbéù, mà mí mòǫ fíndà dhu ní, fàkè a'uta rí ndisè rǫ, nzínzikè ǫ mà mǫnzina kasu-bvè rarí ndisè isè, rǫrà àhu yà fàkà Kàgàwà itè ifo ò. ¹⁶ Wò dhu-dzidǫ, mà mí'iya ìnè mǫwù Ídzi Màkèrè ènò fàkè màlèngè-dòtsírò rí'ì màlèngè ò. Mà mòzè nzá mǫnzi kasu yà iwà ngǫkpà ale ònzi kasu òyá màlèngè ǫ, màdè míǫ abádhi ònzi anganyang kasu-okú dǫ rǫ.

¹⁷ Ìlǫlǫ Andítá rátina: «Ndi nòzè ndíǫ ndi nditírò ale nákà ndíǫ ndi Àdràngbàlè Kàgàwà-okú dǫ rǫ tí.» ¹⁸ Obhó tí, Àdràngbàlè Kàgàwà ràdè à'ùnà àkàkà ale tí ale ní nzi yà nditírò rí nditè ale, pbéù yà nditírò Àdràngbàlè Kàgàwà itè ale.

Pòlò rí Kòritò tó kigò ǫ Kànisa-nyìkpò itdyù títò tó uvitatále rǫ rǫ dhu

(Mát 7.15-20; Ròm 16.17-18; 2Kò 12.11-15; Gàl 1.6-9)

11 ¹ Kòmbí ma mòzè motè àritále bhèyi! Ní mà mǫnzi nyí nyá'ù mà motè! Dhu àkà nyá'ù mà motè! ² Ma mòzè nyí nǫ àzè ní yà Kàgàwà ózè nyí nǫ àzè-tidǫ. Mà mòrì nyí atdí kpatsibhàlè tó tí. Ndi kpatsibhàlè ní Yèsù Krístò. Ní mà mòzè nzá ngàsi kpatsibhàlè ròzè nyí. Mà mòzè mìtè nyí Yèsù Krístò tó àdhàdhì yà ìnzá àpè kpatsibhàlè ènì tsibhíngba bhèyi. ³ Àdhàdhì osu ǫtrá Èvà pbìndà màgèzi ní dhu bhèyi, mà mí ǫdòna ònzi dhu ní fàkè irèta rí ndinza, nyàdè nyíndà Krístò-owù èngè nyí nyí kà tó nyí nyí nyòǫ rǫ rǫ dhu, ndirò ìlǫ nyí nyílǫ Kàgàwà-nyìkpò ǫ rǫrǫ dhu. ⁴ Ìndrù apé iwu vurò Yèsù bhà màkèrè ènò fàkè, yà fàkè mà mǫnò pbìndà màkèrè Yèsù rǫ rǫ, ní nyí nyaràdè ì ale ná'ù isǫ tí rǫtè. Abádhi arí òte dònà fàkè ale-afí ní nzi yà angyi nyí nyàbà Ìlǫlǫ-Alafí. Ndirò abádhi arúnona màkèrè ní nzi yà fàkè mà mǫnò Ídzi Màkèrè.

⁵ Mà mà'ù dhu ì ale, kǫkò àdròdrǫ uvitatále tí nyí nyarí àtina, ràdà nzá mà atdí dhu ní màtí. ⁶ Dhu rí'ì ìnè mí'ì ìnzá òte nòtsi abádhi bhèyi ale tí, pbéù ìnga t'ùnita ǫ kà rí'ì mbà ndi dhu bhèyi akekpà màtí. Mà màtè ndi dhu kpangba fàkè kórǫ kàsùmí ǫ, ndirò kórǫ ǫfǫ ǫ.

⁷ Mà mǫnò Kàgàwà bhà Ídzi Màkèrè fàkè ìnzí monzi màkèmbà. Mà mífo mà mí'ì àkè ale tí ndíni nyí nyí'ì tí àdròdrǫ ale tí. Nírò, wò dhu bhèyi mà mífo mà dhu ní'ì tí nzérenga mà mǫnzi dhu? ⁸ Mà mákò ngǫkpà *kànísá-fǫ dhu rǫnzi dzanàdu màkèmbà tí yà fàkè mà múbhì kasu ònzi rǫ rǫ. ⁹ Fùrǫbvè mà mí'ì òná kàsùmí ǫ, dhu òtdí ndi rùdú rǫ, mà mákò nzá dhu nzínzikè ǫ atdí ale-fǫ màtí. Obhó tí, Màkèdòniya tó pbìrì ò rǫ iwù àlè t'ádóna níbhò ndi mà mí atdyúya òho kórǫ dhu-tsí idù. Mà mòǫ mà mbèyi kórǫ dhu-tsí ǫ, ìnzí mí'ì ànò tí dèkú, ndirò mà mǫngò mòdò ndi dhu bhèyi tí. ¹⁰ Yà nyudutsi rí'ì Krístò bhà obhóngà-otù ǫ, mà mí dhu òtsò kpangba matí: ìmbà tsàdu ètò ràdè ìnzí mà midí tí mà

⁹10.17 Yèr 9.23

wò ma mènò dhu-okú dò rò atdí ale mà rí'í Àkayà tó fùkú pbiiri ð kórò màlengù ð. ¹¹ Ádhu ma mènò wò dhu okúna dò rò? Tí inzà ma mòzè nyí dhu? Ínzí akekpá màtí. Kàgàwà nyú néné wà ma mòzè nyí dhu!

¹² Ní ma móngo dhu ònzì yà kòmbí ma mónzina dhu bhèyi tí, ndíní ma mætsi tí kórò otu kòkò 'àpà rí 'ámbe 'oyò dó 'àtí, ì ràrì kasu ònzì mà'í bhèyi ale rò. ¹³ Í ale ní títò tó uvitatále. Abádhí arí indrù ètrà kàsüya ní, 'àdè àmbe 'ònzì dó Krístò bhà obhóná uvitatále bhèyi. ¹⁴ Ndi dhu àkà nzà idho rùko nyí ní. Obhó tí, pòmvo Sitanì ndítírò náarí ndònzì awáwè tó *màlàyikà bhèyi. ¹⁵ Nírò, idho àkà nzà ndùko nyí kòkò kàbhà kasutále rí 'ònzì 'ùlì ì Kàgàwà bhà obhónánga tó kasutále bhèyi rò. Yà adzi ð dhu-tsù rí ndòdì rò, abádhí tó ípírõnga níikùya àdhàdhì abádhí-kàsù-bvù rò.

Polò rí ndídží ndì ndòndù àpè-dzi dhu-okú dò rò dhu

(Kas 20.18-27; 2Kòr 4.9-13; 6.3-10)

¹⁶ Ma mí dhu àdù mòvò tdítdó fùkà, màtí: atdí ale mà ràkà nzà ndrè nga ma ràrì àritále. Ìmbà kí'í ndi dhu bhèyi rò, nyí nyàkà nyá'u dhu ma ràrì àritále, ndíní ma midzi tí ma ake átò kòkò títò tó kasutále bhèyi. ¹⁷ Yà ma mánona kòmbí dhu núno ma mí nzi Àdràngbàle Kàgàwà òzè ka dhu bhèyi, pbètù ma mí kèno àdhàdhì àritále bhèyi. Obhó tí, mà mà'u dhu inè mà ràrì mà mí midzi okúna dò rò dhu nà. ¹⁸ Ábhò ale arí 'idzi ale-ngbò tó òfò ð. Ní mà mí midzi átò. ¹⁹ Nyí, yà dhu-õnga t'òvòtatále tí nyí nyí'í rò, nyí nyarí kòkò ì àritále rúnona dhu à'u à'u tí! ²⁰ Nyí nyarí abádhí à'u ràvu rùkú ino bhèyi, ràbhù nyí nyõnzì kokòrõnga tó kasu, rùdhà fùkú dhu mà, ròzè nyí àkyàkyè ale tí, ràdè nyìkpókù-mbì mà èwa. ²¹ Nyídu ríwù tí íwù yà dhu èno mà mí rò: Nyí pbàla tí nzà wà mà ivívi ale tí inzà mà mònzì dhu wò dhu bhèyi dhu okú dò rò! Ní nyèbà dhu fàkà!

Kòkò rùkú arávu ale apé 'òmvù 'idzi ì ìngbàtí ìlì ndi dhu-okú dò rò màtí, ní ima mà átò mà mí midzi idzi. Kòmbí mà móte àritále bhèyi. ²² Kòkò ì ale tí *Pbàèbráníyá? Ní ima mà átò, ima ní Mùèbráníyà. Abádhí tí *Pbàisràyélí? Ní ima mà átò, ima ní Mùisràyéli. Abádhí tí Àbràhamè bhà pbàdzukuru? Ima mà átò, mà ní Àbràhamè bhà mùdzukuru. ²³ Abádhí arátina ì ràrì Krístò bhà kasutále. Ní, kòmbí mà móte àdhàdhì àritále bhèyi: ima ní Krístò bhà kasutále ròsè atdítdó abádhí dònà. Mà mónzì kasu abho nyú ròsè abádhí dònà. Ka kúsò mà ibí-gùna imbi ð ròsè abádhí dònà. Ka kóvì mà asé ní ròsè abádhí dònà, ndrìrò mà máhè ibí-gùna nyú ove-kù-bhu ð rò. ²⁴ Pbàyàhúdí tó àdròdrò ale úvi mà imbò-gùna, 'òwù màtí rò ìbhù kumi dònà àrùgyètdì nà asé ní! ²⁵ Pbàònmá tó àdròdrò ale úvi mà mùgò ní ìbhù-gùna, ndrìrò abádhí úbvù mà atdí-gùna odu ní ndíní mà mòvè tí. Ìbhù-gùna, mà múbhi dònà *bàtò nábi idha ð ndínza ndì, ndrìrò atdí-gùna mà mùdà atdí iku mà atdí adyífo mànà àdràngbà rèrè ð. ²⁶ Pfdù dó mà múbhi ní ábhò pbàkà abhi ð, mà mábà ibí-gùna nyú àpè ní idha-akpá rütù ní rùdú. Mà mábà àpè ní òbì ní arí dhu èdhà indrù-fò rò ale rìbhòna idù àpè. Mà mábà àpè ní adódu Pbàyàhúdí nyú rìbhona idù, ndrìrò ní ìnzì ní Pbàyàhúdí mà rìbhona idù àpè. Mà mí'í àpè ð kígò ð màtí, ràngù ð màtí, àdràngbà rèrè ð màtí, ndrìrò títò tó pbàkrístò nzínzì ð màtí. ²⁷ Mà mónzì ale ìngyè rí ododu kasu, ndrìrò mà mára àdi rò idho rògù mà ibí-gùna nyú. Ibi-gùna àwù mà, idha-atdyù mànà nõhò mà. Ibi-gùna mà mára àdi rò ìnzì mónyè dhu, ìmbà mà mónyèna dhu rí'í dhu-okú dò rò. Gírì óhò mà, ìmbà mà máfõna rùdú mberè ràdè ì'í. ²⁸ Ndrìrò ìnzà mà mòvò kórò ngùkpà dhu rórò, mà marí ìrèna atdítdó bilínganà ní kórò kànísá. ²⁹ Atdí ale náapè ì'í ivívínga nà Kàgàwà bhà otu t'ùngùta ð, ní mà marí'í ivívínga nà átò. Atdí ale náapè ìtsi nzérenge ð, ní afídu arándì atdítdó ndi dhu-okú dò rò.

³⁰ Dhu apé ì'í ale idzi ka kí dhu tí, ní dhu àkà midzi mà pbàkà ivívínga-okú dò rò.

³¹ Kàgàwà, Àdràngbàle Yèsù t'Ábanà, néné wà dhu ìnzà mà rànò títò. Ní, Abadhi àkà ilèta nà dhòhdhòhonga nà. ³² Dàmàsiki tó kígò ð mà mí'í dònà kàsùmì ð, àdràngbà kamà Àretà bhà *lìwalì nùlì sàndírì ndi kígò ð ka kòtsù òyá tsàtsù-lì ndíní ima nalú tí. ³³ Pbètù, ka

¹¹11.24 Tòr 25.3

kipfo ma póló ð, kadè mifo imbi rɔ ka kòsò sɛngɛ-yà-ba ð irinà, mawù ndi kigò-ngbò ka kàkpòrò ní kàlì-kutì rɔ, madè otu àbà mawì kà-rɔ rù^u.

Krístò arí pbìndà obi àbhù ivívinga nà rí'ì ale tò dhu

(1Kò 2.3-5; 2Kò 4.7-10)

12¹ Dhu ðfò tí nga midzì ma? Ndi dhu ribhòna ídzinga rí'ì mbà. Ìnè màtí kà rí'ì ndi dhu tò bhèyi rò, kòmbí ma móte yà Ádrèngbàle aràbhèna mala onyè bhèyi ròdzì dùdù dhu tò ðfò ð dhu-tsí mà, kàritèna idù òrù ð aròko dhu màna dhu-tsí dð. ² Ma mènì wà Yèsù Krístò nà ì núngbò atdí ale. Kàgàwà àbhù ndi ale ròdzì òrè, ràrà àhù ìbhù rí kisè òrè-akpà ð^v. Ndi dhu ònzì ndi rɔ atò náhù wà atdí kumì dònà ìfò nà atò tí. Ndi ale òdzì tí ale-ngbò tò ðfò ð? Ndirò ngàtsi ní, kòdzì tí ìnzì ní ale-ngbò tò ðfò ð? Ma mènì nzá ka, pbètù ka nènì ní Kàgàwà. ³ Ma mènì dhu Kàgàwà ràbhù ndi ale ròdzì ndàrà àhù pàràdisò ^w. Ndi dhu pbf'ì tí ale-ngbò tò ðfò ð dhu, ndirò ngàtsi ní kà pbf'ì tí ìnzì ní ale-ngbò tò ðfò ð dhu. Ma mènì nzá ka, pbètù ka nènì ní Kàgàwà. ⁴ Anyì ndi ndàrà àhù rò, ndi ale ìrì ìnzì rí ndàwè ale-tsù ð dhu, ndirò inzà àkàna ìndrù ràwe akye dhu. ⁵ Ní ma mí midzì ìdzì wò ndi ale rò ndi nónzì dhu-okú dð rò. Pbètù ìma nyè nàndà dhu-tsí ní, ma mí midzì yà mìtè rí ivìvì ale tí dhu-okú dð rò rí. ⁶ Ma mózèyana gukyè midzì ma, ní ma ní'iyana nzì àritále. Ma mún'iyana dhu ní'iyana obhó dhu kèlè. Pbètù, ma mòdhò wà midzì ma mí dhu. Ma mòzè nzá ìndrù rí mòzè ádrèngbàle tí, midzì ma mí okúya dð rò dhu-okú dð rò dhu. Ma mòzè abádí rífù ma ma mún'ona rò ì ìrì dhu mà, ma múnzina rò ì ála dhu màna okú dð rò.

⁷ Kàgàwà arítèna idù òrù ð aròko dhu-tsí ní idhò rí ìndrù àkò ní dhu. Pbètù, kàdè dhu-okpè bhèyi rí mètè dhu èfò zàdu ð, ìnzì ma midzì tí ma ròsè atdíð. Kónzì ndi dhu pfmvo Sitanì bhà màlàyikà otù ð, ndàbhù ròpbì ma ndi dhu bhèyi ìnzì ma midzì tí ma. ⁸ Wò dhu-okú dð rò, ma mítsò ma ìbhù-gùna Ádrèngbàle Kàgàwà rò, ndínì ndi dhu nijpò tí zàdu ð rò. ⁹ Ní, kàdè dhu àdu idù, ndati: «Pbàkà ídzinga náká wà ìndè. Pbàkà ádrèngbànga tò obi arí kasù ònzì atdíð ivívinga ð ìndrù rí'ì rò.» Níró, ma mà'ù wà midzì ma atdíð pbàkà ivívinga ð, ndínì Krístò bhà ádrèngbànga tò obi nónzì tí kasù atdíð nyudutsì. ¹⁰ Ní ìdhèdu ìka wà ndi pbàkà ivívinga ð, ìma ní ka kí dhu ènò dhu ð, dhu-obì ròsè dùdunà dhu ð, rùdù ka kávu dhu ð, ndirò odù rɔ'ò rùdù dhu ð. Ma mí kórò kòrì dhu-dzi òndù Krístò-okú dð rò. Obhó tí, ivívinga nà ma mí'ì rò nga ní ndi, kàrì pbìndà obi ìbho idù ní.

Polò-afí rí inga ìrè atdíð Kòritò ð pbàkrístò-okú dð rò dhu

¹¹ Ma mòtè àritále bhèyi, pbètù nyí nyètè ndi ma múnzì dhu ndi dhu bhèyi. Nyí ní ndi nyí nyákàna nyídzì ma ngùkpà odhíkù-ònzì, ìnzì ní ìma ma-tírò. Obhó tí, ìmbà ma mí'ì àkyákyè ale màtí, ní kòkò fùkù ádròdrò uvitatále tí nyí nyòzèna ale nùdà nzá ma atdí dhu ní màtí. ¹² Obhó tí, fùràbvè ma mí'ì ònà kàsùmì ð, ma múnzì kasù dhu-dzi t'òndùta nyé nà. Ndirò Kàgàwà ìtè àbhò ize mà, wìwì mà, inzà apèna 'ònzì angyi ìndrù-nzínzì ð dhu màna otùdu ð. Ní, ì dhu ní ì rí dhu ìtè mà ràrì uvitatále nyé. ¹³ Àdhu nyé ndi ma múnzì ngùkpà kànísá tò, yà inzà ma madù ònzìna fùkù? Inzá ma múnzì fùkù ní atdí dhu kèlè: ma múnzì nzá nyí nyùbho kàsùdu. Ní, nyèbà ndi afátà idù!

¹⁴ Yàrì ní ìbhù rí pbàkà abhi ìsè abhi yà ma mí mòbhòlo ní ndínì ma mara tí àhù fùràbvè^x. Ndirò ndi abhi ð màtí, ma mòzè nzá nyùbho kàsùdu. Obhó tí, ma mí nzì fùkù

^u11.33 Ándà Kas 9.25

^v12.2 ìbhù rí kisè òrè-akpà tí Bìbìliya ráfina dhu-tí ní: wemberè tí rí'ì ní yà àpù rí'ì ònà òrè-akpà. Oyo rí kisè òrè-akpà ní yà àbì mà, adyíð mà, alalì màna rí'ì ònà òrè-akpà. Ndirò ìbhù rí kisè ní ndi Kàgàwà nyé aráðì ònà òrè-akpà.

^w12.3 Pàràdisò tí kátina ní Kàgàwà nòzè ale nàarówu òko kà màna oye dzidì ònà ngari. Ka kí kàtì átò ìbhù rí kisè òrè-akpà tí.

^x12.14 Polò bhà wemberè tò abhi Kòritò tò kigò ð ní'ì *Kànìsà òpè kàrà ní abhi (Kas 18). Oyo rí kisè abhi ní'ì ndi *Kànìsà ð bhà àndà kàrà ní abhi.

ongyéngá-atdyú òho, pbétù ma mí atdyúya òho ní nyí nyá. Ìnzí ní nzónzo-kàsù ndí, 'àlì dhu ì nódhì ale nòdo tí. Pbétù, inzo nódhì ale ní ndí arí dhu àlì fíyó inzo nòdo tí. ¹⁵ Ímá na ní ndí, ìnè ma mí'í mubho ma mí'í ná kóró dhu fàkù, madù pbàkà ípírònga nyá nádzi okúkù dò rò. Ní dhu apé 'í'í ma mòzè nyí wò dhu bhèyi dhu tí, ní fàkù àzè àkàná tí ndùngù ùngu tí tídu-òná rò?

¹⁶ Ma mìrè dhu, à'u nyí ràmbènà dhu à'u, ìmbà ma rí'í ànd tí dükù. Pbétù, ngùkpà ale rí dhu ìrè ma ràrì ìndrù ètrà arí ale, nírò ma ròtsì wà nyí pbàkà màgèzi ní. ¹⁷ Ní, ma máko tí àkò fàkù dhu títò dò yà fàràbvù ma múví ale nzínzi ò atdí ale-otù ò? ¹⁸ Ma mítdè Títò ìtèdè tí, moví ròwù fàràbvù atdíkpá ngàtsi àlè t'ádna mànà. Ní, ndí Títò áko tí ndí fàkù dhu títò dò? Nírò, má'í atdíkpá àbadhi mànà, má mí'í tí obhó atdí ìrètà nà tí má mónzina dhu ò? Ndirò má múngù tí obhó atdí owu kèlè?

¹⁹ Ròpè ndí angvíta tí, nyí nyarí ìnga ìrè má rarí múgye má-tírò dóká onzíkù. Ní kà rí'í mbà ndí dhu bhèyi. Kàgàwà-ònzí nga ní ndí má môte Krístò-nyutsinà rò ní. Òdhídù, yà atdí dò ma mòzè nyí rò, má mí kóró kòkò dhu èno ndíní nyí nòsì tí a'uta ò. ²⁰ Obhó tí, ma mí òdòna ònzí dhu ní, fàràbvù ma mára àhè rò, ma mí nzí nyòtù àdhàdhì yà ma nyé ma mòzèna nyí'í òná òfò ò dhu, ndírò nyí nyí nzí motù àdhàdhì yà nyí nyé nyí nyòzèna mí'í òná òfò ò dhu. Ma mí òdòna ònzí dhu ní, ma mí nyòtù ìnzí nyí nyarí nzínzikù ò rò, adha ònzí nyí nyarí nzínzikù ò rò, nàwí nà nyí nyaróko nzínzikù ò rò, anya ònzí nyí nyarí nzínzikù ò rò, ìndrù-ngbò èno nyí nyarí rò, títò èno nyí nyarí dükù rò, nyídzí nyí nyarí nyí-tírò rò, ndírò akye nyí nyarí dhu ònzí rò dhu. ²¹ Obhó tí, ma mí òdòna ònzí wò ndí ngàtsi pbàkà abhi ò dhu ní, pbàkà Kàgàwà rí nyidu àbhè rìwè onzíkù dhu. Ndí dhu ràdà mabhù modzì yà òko òko nzérenga ònzí ì arí yà angví ì onzínà dhu bhèyi rò nzínzikù ò àbhò ale-okú dò rò. Í ale ní kàkà ìnzà apè 'ùgèrè 'ùbhà mànyòni mà, kórò ngùkpà nzére dhu-títò mànà ale.

Polò rí Kòritò ò pbàkrístò ònzí ràndà nyuyatsi nga ìtírò dhu

(2Kò 10.1-11; 12.19-21)

13 ¹ Yarí ní ìbhù rí pbàkà abhi ìsè fàràbvù abhi yàv. Ìlìlà Andítá rí dhu òvo ndàti: «Íngbàtì ìlì ndí òte mà nàkà óyò ale, ndírò ngàtsi ní ìbhù ale mà rí'í fíndá ngàmbì tí?» ² Yà óyo pbàkà abhi ní sè bvèkù abhi ò, ma mòvò dhu kàkà angvíná rò nzérenga nónzì ale tò kórò ngùkpà ale mànà. Ní kòmbí yà ìtse ma mí'í rùkù rò òná kàsùmì ò, ma mí dhu òvo títòdò fàkù matì: fàràbvù ma mára àhè títòdò rò, ma ràrì nzí atdí ale mà nùbha ì nzérenga nónzì ale nzínzi ò ìnzí kòtòdì anya òdò. ³ Ma mí dhu ònzí ndí dhu bhèyi, nyí nyòzè nyèni dhu obhóná nyé Krístò ràròte nyèdutsinà rò dhu-okú dò rò. Nzínzikù ò ndí ndí kasù ònzí otùdu ò rò, kà ní'ina nzí ìvívì ale, pbétù kà rí pbìndà ádrèngbànga tò òbi ìtè nzínzikù ò. ⁴ Obhó tí, Krístò kà kùtò mùsàlabhà dò rò, kí'í ale-ngbò tò ìvívínga nà. Pbétù kòmbí kà rí'í ípírònga nà Kàgàwà bhà ádrèngbànga tò òbi ní. Má nàndà dhu ní, má múngbò wà mà kà mànà. Ní, atdídhénà rò, má mí'í ìvívínga nà átò, pbétù má mí'íya ípírònga nà kà mànà Kàgàwà bhà ádrèngbànga tò òbi ní. Ndirò ndí òbi ní ní ndí, má mí kasù ònzí fàràbvù.

⁵ Nyàndà pé nyèkùtsi nga nyí-tírò, ndíní nyí nyèni tí iwà nyí nyá'ù Yèsù dhu. Nyùdhe pé nyí nyí-tírò. Nyí nyèni tí obhó dhu Yèsù Krístò ràrì'í ìnè nyèkùtsi, ìnzí dhu í'ina gukyè nyèkùtsi nga nyí nyàndà rò, nyí nyòtù nyí ìmbà nyí nyí'í a'uta ò dhu tí rò! ⁶ Pbétù, ma mà'ù dhu nyí ràrì dhu ènèni, má'í na, má ràrì'í ìnè obhóná nyé a'uta ò. ⁷ Má mí mítòdò Kàgàwà rò, ndíní nyí nabhù tí ìnzí nyònzì ìngbàtì ìlì ndí nzére dhu mà akekpa matí. Má mí nzí mítòdò ndí dhu bhèyi, má mòzè mítè dhu, má rónzì uvitatále tò fàkà kasù mbèyi nyé nzínzikù ò dhu-okú dò rò. Pbétù, má mòzè dhu ní nyònzì ìdzi dhu, ìmbà dhu rí

^y13.1 Ándà 2Kò 12.14 ò kà kàndí dhu.

^z13.1 Polò òzè ndòvò dhu, ìndrù-ànyà òtí ndí ndí rò, ndí ràràdè kòtòdì àdhàdhì Ìlìlà Andítá nánò dhu-bvè rò (Tòr 19.15).

ndälä ìndrù tò ìnzá mà rónzì ndi kasu mbèyi dhu màtí. ⁸ Obhó tí, mà mí nzi àdè obhó dhu nà rí ndùgye ìngbàtí ìlì ndi dhu mà nónzì. Mà màdè ònzìnà dhu ní obhó dhu kèlè. ⁹ Mà mí'ì dhèdhe nà ivívíngà nà mà mí'ì nyàdè ì'ì obi nà Kàgàwà bhà otu ó rò. Ní, mà mí mítsò Kàgàwà rò, ndíni nyí nabhè tí nyí'ì àkáká atdíó ale tí nyíkpona ó. ¹⁰ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, ma màndí yàrí bhàrwà fíkkù àdì ma màdì itse rórò, ndíni bvùkù ma mára àhù rò, ìnzí ma mòrú tí òrè tí dàkú. Obhó tí, Ádrèngbàle Kàgàwà ìbhò wà dàkú ma mòrù ní dhu tó ádrèngbànga tó obi idù. Ndi ádrèngbànga kíbhò nzá tsékù ma motdí tí ní, pbètù kíbhò ka ndíni nyí nidì tí Kàgàwà bhà otu ó.

Polò rí Kòritò ó pbàkrístò nóvi dhu

¹¹ Kà ríku dóná rò ní, àbanñzó, nyòko dhèdhe ó. Nyí nyáká nyónzì obi nyí'ì àkáká atdíó ale tí Kàgàwà-nyíkpo ó. Nyòwu afíkù àbhù rò ròtsi obi nzínzikù ó nyàdè ì'ì atdí irèta nà. Nyí nyáká nyòkò màrùngà ó. Ndi dhu bhèyi ní ndi Kàgàwà, yà ìndrù nózè, ndrò màrùngà ó arí ìndrù àbhè ròkò ale, ràdè ì'ì atdíkpá nyí mànà.

¹² Òvi nyòvi nyí nzínzikù ó pbàkrístò bhèyi. Kàgàwà bhà ale kóró nóvi nyí.

¹³ Ádrèngbàle Yèsù Krístò bhà ídzìngà mà, Kàgàwà bhà àzè mà, àlè nùngbò Ìlilá-Alafí mànà náká ì'ì nyí mànà kóró.